

Udskriftsdato: 19. december 2025

2016/1 BSF 114 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om førtidspension som en permanent rettighed, der ikke efterfølgende kan fratages

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 31. marts 2017 af Torsten Gejl (ALT), Rasmus Nordqvist (ALT),
Finn Sørensen (EL) og Pelle Dragsted (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om førtidspension som en permanent rettighed, der ikke efterfølgende kan
fratages

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte lovforslag, der inden udgangen af 2017 skal sikre, at tilde-
ling af førtidspension bliver en permanent rettighed, som kommunerne ikke senere kan frakende. Loven
skal gælde med tilbagevirkende kraft med virkning fra 2003.

Bemærkninger til forslaget

For nogle borgere giver en tilkendelse af førtidspension lige præcis den ro og tryghed, der kan sætte gang i såvel en fysisk som en psykisk bedring, og med tiden får nogle førtidspensionister fysisk og psyisk overskud til at prøve kræfter med arbejdsmarkedet igen. Det skal der selvfølgelig være mulighed for.

Derfor kan kommunerne i dag beslutte, at en tilkendt førtidspension kan gøres hvilende, hvilket vil sige, at pensionsudbetalingen ophører, men at der er adgang til at få pensionsudbetalingen genoptaget ved henvendelse til kommunen.

Det kan for eksempel ske, hvis det viser sig, at forudsætningerne om erhvervsindtægts størrelse ikke holder. Der skal i så fald ikke søges om og tilkendes pension på ny.

På Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings (STAR) hjemmeside forklares hensigten med reglen således:

»Reglen er en beskyttelsesforanstaltning, der har til formål at støtte pensionistens forsøg på at gå i arbejde. Ved ordningen skabes der tryghed for, at der er et stabilt forsørgelsesgrundlag at falde tilbage på, hvis bestræbelserne mislykkes« (»Frakendelse og hvilende pension – førtidspension (ny ordning)«, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, den 9. december 2016).

Det er en rigtig god hensigt, som forslagsstillerne kun kan bakke op om. Problemet er bare, at førtidspensionister, der har fået tilkendt deres pension pr. 1. januar 2003 og fremefter kan få deres førtidspension frakendt igen, hvis kommunen finder, at der er sket en væsentlig forbedring af arbejdsevnen, som medfører, at pensionisten vedvarende kan være selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Den usikkerhed, der dermed er indsat i loven vedrørende førtidspensioner, der er tildelt førtidspension pr. 1. januar 2003 og frem, har desværre den effekt, at mange førtidspensionister slet ikke tør prøve kræfter med en mere aktiv hverdag og herunder beskæftigelse. Især mange højtuddannede er bange for at få frakendt deres førtidspension ved selv få timers beskæftigelse, og det kan betyde, at de vælger at arbejde mindre, end de ellers ville have gjort, at arbejde sort eller slet ikke at arbejde overhovedet.

Lovgivningen giver myndighederne stor fortolkningsfrihed med risiko for, at den enkelte bliver behandlet forskelligt, alt efter kommunernes sagsbehandlingspraksis. Dels er det uklart, hvornår man kan vurderes at have genvundet sin arbejdsevne, men særlig spørgsmålet om varighed står hen i det uvisse. Hvornår er arbejdsevnen varigt forbedret? Og hvornår tjener man nok til at kunne betragtes som selvforsørgende?

Fortolkningsfriheden skaber stor usikkerhed og gør det svært for mange førtidspensionister at navigere i reglerne og træffe beslutninger. Derfor er det oplevelsen for mange førtidspensionister, at det vil være mest trygt og derfor bedst blot at lade være med at arbejde.

En eventuel frakendelse af førtidspensionen kræver, at kommunen starter en længere sagsbehandlingsproces og fører en omfattende kontrol med førtidspensionisten.

Meget få personer ender i dag med at få frakendt førtidspension mod deres vilje, og den økonomiske gevinst for kommunen udhules af mange omkostninger og et stort og omfattende bureaukrati. En eventuel frakendelse har således både store samfundsøkonomiske og menneskelige omkostninger.

For førtidspensionisten vil processen skabe stor usikkerhed og utryghed. At søge om tilkendelse af førtidspension er nemlig for mange førtidspensionister forbundet med en lang og sej tid i det offentlige system, der ifølge 3F's analyse i gennemsnit tager 3 år og 4 måneder og mange tilfælde længere, jf. »Lang proces: Kronisk syge venter i snit mere end tre år på førtidspension«, Avisen.dk den 9. maj 2016. Derfor er mange mennesker grundlæggende meget bange for at skulle igennem denne proces igen, hvilket afholder dem fra at tage et job med risiko for at få frakendt førtidspension og senere få tilbagefald.

For den store gruppe af førtidspensionister, der har fået tilkendt førtidspension efter 2003, og som derfor risikerer at få frakendt deres førtidspension, er bestemmelsen samlet set kontraproduktiv – flere ville selv

have sat deres førtidspension på hvile, hvis denne bestemmelse i lovgivningen ikke havde været der. Der er mange, som ønsker at afprøve deres arbejdsevne, men frygter for deres førtidspension. Uden at have vished for, at de ikke skal igennem en ny ansøgning, hvis de igen skulle komme i målgruppen for at få førtidspension, forsøger de aldrig, og de forlader derfor aldrig frivilligt deres førtidspension – også selv om de måske har muligheden.

Det er med andre ord en brist i lovgivningen, der sikkert har haft gode intentioner, men i realiteten har store negative konsekvenser, både for samfundet og den enkelte borger.

Skriftlig fremsættelse

Torsten Gejl (ALT):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om førtidspension som en permanent rettighed, der ikke efterfølgende kan fratages.

(Beslutningsforslag nr. B 114)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.